

Časopis.

22. sušca se je v Miramaru poročila cesarična Štefaniya z grofom Elemerjem Lonyay pl. Nagy Lonya.

24. sušca je pripeljal prvi angleški parobrod ogerske konje v Kapstadt. Med vožnjo je poginilo le 12 konj.

24. sušca se je ustrelil v Mariboru gimnazijec III. razreda Franč. Bernardi, ud nemškega tajnega dijaškega društva „Walhalla“. Realci so imeli jednako društvo „Teutonia“. V njih sobi sta viseli podobi Bismarcka in nemškega cesarja. Nemški učiteljiščniki so imeli tajno društvo „Alemannio“.

25. sušca so v Berolinu protestirali proti „lex Heinze“. Zbralo se je na berlinskem rotovžu 600 oseb. Bili so na shodu tudi Mommsen, Menzel in Sudermann in ustanovili Goethe-Schillerjevo zvezo.

25. sušca so odkrili v Dijonu na Francoskem spominik Garibaldiju. Veliko meščanov je poslalo ministru ugovor.

26. sušca se je sešel deželni zbor kranjski; poleg drugega je telegrafično častital sv. očetu.

27. sušca so se angleške čete pod vodstvom generala Pilcherja umaknile; general Olivier je s svojimi četami zasedel Ladybrand in vse pozicije v okolici Plattberga in Modderporta.

27. sušca ob pol polnoči je umrl general Joubert za žleodčno boleznijo v Pretoriji. Vse mestno prebivalstvo je žalovalo. Pogreb je bil 29. sušca. Po-

kopan je v svoji farmi v wakkerstromskem okraju. Angleška kraljica je izrekla vdovi sožalje.

29. sušca so pri Brandfortu, severno od Bloemfonteina v bitki Angleži izgubili blizu 200 mož. Burskim vrhovnim poveljnikom je mesto Jouberta imenovan general Louis Botha, ki se je odlikoval v raznih bitkah.

30. sušca se je moral angleški oddelek, kateremu sta poveljevala polkovnika Broadwood in Pilcher, in ki je bil v taboru v Thaba-Nehu, umakniti, ker se je približal velik oddelek burske armade. Angleži so se utaborili pri Bloemfonteinu. Naslednji dan zjutraj so jih napadli Buri z granatami. Broadwood je šel s trainom naprej, ostali del se je pomikal za njim. Pri tem so zašli Angleži v globoko strugo pri Spruitu, kjer so bili skriti Buri, ki so zajeli cel oddelek 350 mož z 11 topovi vred.

31. sušca. Do zadnjega sušca je pet angleških parobrodov odpeljalo z Reke 2391 ogerskih konj.

31. sušca. Angleške izgube do konca meseca so naslednje: 3825 ubitih, 10.418 ranjenih, 3530 ujetih, 2832 neozdravljivo bolnih, skupno 20.605 mož.

Buri imajo doslej te-le izgube: 677 ubitih, 2129 ranjenih; po nezgodah je umrlo 24, ranjenih 176. Skupna izguba je neki 4330 mož. Ujeti niso šteti. Buri so jako oprezno ravnali, da niso žrtvovali svojih ljudi. Iz Kimberleya osvobojeni Cecil Rhodes, „demantski kralj“, glavni vzrok vojske, misli, da so imeli Buri polovico manj vojaštva, nego se je pisalo.

Razne stvari.

O Franč. Štruklju - Jaroslavu. Naslednje vrstice dopolnjujejo podatke o književnem delovanju Frančiška Štruklja-Jaroslava, ki jih je objavil ta list v številki 22. m. l. Večkrat sem imel priliko, govoriti na Šmarni gori z rajnim Jaroslavom. Najrajša sva se razgovarjala o književnih stvareh. Vedel je veliko. Tudi pisal je veliko. Njegovi prevodi so jako gladki in lepi; meni vsaj se zdé lepši kakor nekateri Gorenjčevi. Kdor hoče vedeti, kako se mora sloveniti, naj primerja Jirskov izvirnik, ki bo o njem kmalu govorjenje, in Jaroslavov prevod. Prebiral je hrvaške, srbske, češke, poljske in ruske knjige. Vprašal sem ga, kateri slovanski jezik mu najbolj ugaja. Rekel je: srbščina.

Zaupal mi je tudi križe in težave, ki jih je imel pri svojem književnem delovanju. In kar mi je on

zaupal kakor prijatelju, to hočem na dan spraviti s temi vrsticami:

Rajni Jaroslav je poslovenil iz češčine pridige, ki jih je govoril in dal na svitlo Jirsík, škof budjovjiški: „Kázání na všecy neděle a svátky celého roku a řeči postní.“

Poslal je prevod rajnemu Andreju Einspielerju v Celovec. Samo leta 1872. je prinesel „Slovenski Prijatelj“ štiriinšedemdeset Jirskovih pridig, ki jih je poslovenil Jaroslav, in to na sledečih straneh: 1., 6., 12., 18., 24., 28., 34., 38., 49., 55., 60., 66., 79., 101., 108., 115., 120., 128., 135., 137., 148., 155., 162., 168., 174., 180., 186., 193., 198., 203., 209., 214., 219., 225., 231., 236., 243., 248., 253., 258., 264., 269., 274., 280., 287., 293., 298., 304., 309., 315., 321., 328., 334., 341., 347., 352., 358., 362., 368., 373., 378., 385., 391.,

403., 409., 415., 421., 433., 439., 445., 450., 455., 461., 466. V katerih drugih letnikih „Slovenskega Prijatelja“ so še druge Jirske pridege, ne vem, ker jih nisem preiskoval. Lahko bi se reklo, da je „Slovenski Prijatelj“ iz leta 1872. poslovenjeni Jirske.

Rajni Štrukelj je bil dosti nejevoljen, ker ni bilo nikjer povedano v „Prijatelju“, da so pridege preložene iz češčine, in — kdo da jih je preložil.

Pokojni Jaroslav je poslovenil iz nemščine tudi Fesslerjevo Cerkevne zgodovino za šolo. Dve leti jo je slovenil, ali kakor je sam rekel: dve zimi. Upal je, da se njegov prevod sprejme v gimnazije na Slovenskem, kjer so dijaki rabili nemški izvirnik. Upal je, da „Družba sv. Mohorja“ sprejme prevod za svoje ude. Pa kar je Družba začela izdajati cerkevno zgodovino, ki jo je spisal dr. Križanič! In kaj je sedaj storil naš ljubi Jaroslav? Najnujnejše njegovo opravilo je bilo, da je uničil slovenski prevod Fesslerjeve cerkevne zgodovine. Dveletni trud je izginil brez sledú.

Pokojni Štrukelj je poslovenil iz poljščine veliko povest „Wernyhora“, ki jo je spisal Czajkowski. Poslal je prevod „Slovenski Matici“. To je bilo ravno takrat, ko odbor Slov. Matice še sam ni vedel, kakšne knjige bi dajal na svetlo: ali šolske ali nešolske, ali učene razprave ali romane. Matice odbor se je naposled zjedini v tem, da se prevod ne sprejme in da se pošlje nazaj prelagatelju. (O tem, kar sem tu povedal, bi morda še lahko pričal kak odbornik iz tedanjih časov, ali kako pismo Jaroslavovo do odbora.) In kaj je sedaj storil Štrukelj? Prevod je uničil; ne vem, ali ga je sežgal ali raztrgal. Ker je povest Wernyhora precej velika, bil je najbrže zopet uničen trud dveh let.

Če se ne motim, rekel mi je tudi, da je uničil tudi svoje izvirne pridege. *Fr. Marešič.*

Naše slike.

Slika na str. 232 in 233 nam kaže dva izmed najlepših in zgodovinsko imenitnih predmetov večnega mesta. Pod seboj gledamo t. i. „Angelski most“ (ponte S. Angelo). Ta most je sezidal rimski cesar Hadrijan l. 136., imenoval se je po njem „Pons Aelius“; v srednjem veku se je zval „Pons S. Petri“. L. 1668. so postavili ob obeh robih desetero Berninijevih angelov, držočih orodje Kristusovega trpljenja. Na sprednjem koncu sta veličastni sohi sv. Petra (nar. Paolo Romano 1459.) in Pavla (nar. Lorenzetti 1530). Ob prvem sv. letu l. 1300. so — kakor omenja Dante — hodili ljudje v velikanskih množicah čez most tako, da so na jedni strani šli sem, na drugi tje, in tako ni bilo nikakega nereda. Kako je letos, bodo videli naši romarji. — Nad mostom se dviga „Angelski grad“, Castel S. Angelo. To je velikanska okrogla stavba. Sezidal jo je cesar Hadrijan sebi za grobišče ali mavzolej l. 136. Pozneje so rabili stavbo

za trdnjavo in sicer z uspehom, ker tudi ljuti napadi niso mogli porušiti orjaškega zidovja. „Angelski grad“ se imenuje po angelovi sohi, ki se dviga nad pročeljem. Sporočilo pravi, da se je l. 590. ob grozni kugi, ko je papež Gregor V. dokončal procesijo, prikazal vrh grada angel in vtaknil meč v nožnico v znamenje, da poneha morija. Podoba angela, ki se vidi na naši sliki, predstavlja sv. Mihaela. Grad je bil po navadi državna jetnišnica.

Slovensko gledališče.

Dné 22. svečana se je pela Mascagnijeva opera: „Cavalleria rusticana.“

Dné 24. svečana se je pel Gounodov „Faust“.

Dné 27. svečana se je igral „Vrban Debeluhar“.

Dné 8. sušca se je igral „Parizki potepuh“, francosko spisala Bayard in Vanderburd, predelal Dankl.

Dné 10. sušca se je zopet pel Straussov „Netopir“.

Dné 15. sušca se je igrala Cankarjeva izvirna drama „Jakob Ruda“ kot novost.

Dné 24. sušca se je igrala narodna igra „Čarovnica pri jezeru“. Po Franu Nisslu poslovenil Anton Trstenjak.

Dné 1. mal. travna je bila zadnja popoldanska predstava v tej sezoni. Igral se je „Parizki potepuh“. — Ta dan zvečer se je kot izredna predstava igrala Görlitzova slika iz dunajskega življenja: „Trije pari čevljev.“

Ker se je letošnja gledališka sezona sklenila, zato podamo tu še pregled vsega, kar se je v tej sezoni igralo.

V minuli gledališki sezoni je priredilo „Dramatično društvo v Ljubljani“ 79 predstav, in sicer 43 dramskih (med temi štirikrat opereto „Netopir“), 27 opernih in devet mešanih. — Dramske novosti so bile: „Vaški podobar“ — „Potovanje gospoda Fajdige“ — „Sama med seboj“ — „Logarjevi“ — „Turazer“ — „Strahovi“ — „Hamlet“ (igrane po dvakrat) — „Izmajlov“ — „Pri puščavniku“ — „Jakob Ruda“ (po jedenkrat) — „Kmet milijonar“ (trikrat) — „Netopir“ (štirikrat) in „Od stopnje do stopnje“ (petkrat). Dramskih novostij je bilo torej trinajst. — Operne novosti so pa bile tri: „Glumači“ (petkrat), — „Dalibor“ (petkrat) in „Večni mornar“ (štirikrat). Med dramami sta se igrali največkrat, t. j. po petkrat, izvirna narodna igra „Rokovnjači“ in „Od stopnje do stopnje“, med operami pa „Prodana nevesta“ (šestkrat). — Lansko sezono pa je bilo 16 dramskih in tri operne novosti. Izvirnih dram se je vpriporilo letos dvoje, lani pet izvirnih dram in ena izvirna opera. Gostovanj je bilo lani sedem, letos pet.